

Zdania złożone i mowa zależna

zдания złożone, równoważnik, imiestowowy równoważnik, mowa zależna i niezależna, dialog
opracowanie: **Mateusz Bedkowski** · niekazmuliczyc.pl

9 zadań · 18 punktów · 45 minut · bez słownika · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych liczy się poprawna forma i pisownia.

Zadanie 1. (0–1)

ZAMKNIETE

Które wypowiedzenie jest równoważnikiem zdania?

- A.** Wszyscy wyszli. **B.** W klasie panuje cisza.
- C.** Pożar! **D.** Za oknem pada deszcz.

Odpowiedź: C

Rozwiązanie: „Pożar!” nie ma orzeczenia.

Błędne odpowiedzi: pozostałe są zdaniami.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1)

ZAMKNIETE

Które zdanie z przytoczeniem jest zapisane poprawnie?

- A.** Kolega szepnął: „Uważaj na schodach.”
- B.** Kolega szepnął: Uważaj na schodach.
- C.** Kolega szepnął: „Uważaj na schodach”.
- D.** Kolega szepnął „Uważaj na schodach”.

Odpowiedź: **C**

Rozwiązanie: Poprawnie: Kolega szepnął: „Uważaj na schodach”.

Błędne odpowiedzi: błędy w dwukropku, cudzysłowie lub kropce.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1)

ZAMKNIETE

Kiedy można użyć imiestowowego równoważnika zdania?

- A.** tylko w czasie przyszłym
- B.** gdy zdanie ma dwa różne podmioty
- C.** tylko w zdaniach pytających
- D.** gdy wykonawca obu czynności jest ten sam

Odpowiedź: **D**

Rozwiązanie: Odpowiedź: gdy wykonawca obu czynności jest ten sam.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi są błędne.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zakreśl rodzaj zdania złożonego współrzędnie.

1. Chciałem iść na basen, ale był zamknięty.

łączne / rozłączne / przeciwstawne / wynikowe

2. Pójdziemy do kina albo zostaniemy w domu.

łączne / rozłączne / przeciwstawne / wynikowe

3. Zgubiłem klucz, zatem musiałem czekać na mamę.

łączne / rozłączne / przeciwstawne / wynikowe

4. Wstałem wcześniej i zjadłem śniadanie.

łączne / rozłączne / przeciwstawne / wynikowe

Odpowiedź: 1. przeciwstawne; 2. rozłączne; 3. wynikowe; 4. łączne

Rozwiązanie: Spójniki: i, albo, ale, więc.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Nazwij rodzaj zdania podrzędnego.

1. Zostałem w domu, bo byłem chory. — _____

2. Zrobiłem to tak, jak mi radziłeś. — _____

3. Kto pyta, ten nie błądzi. — _____

4. Kiedy zadzwonił dzwonek, uczniowie wybiegli z klasy. — _____

Odpowiedź: 1. okolicznikowe przyczyny; 2. okolicznikowe sposobu; 3. podmiotowe; 4. okolicznikowe czasu

Rozwiązanie: Pytanie od nadrzędnego do podrzędnego.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Zamień mowę niezależną na zależną.

1. Mama powiedziała: „Wróć o piątej”. →

2. Ola poprosiła: „Pożycz mi zeszyt”. →

Odpowiedź: 1. Mama powiedziała, że wróci o piątej.; 2. Ola poprosiła, żebym pożyczył(a) jej zeszyt.

Rozwiązanie: Spójnik, zmiana osoby, bez cudzysłowu.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1

2. **1 pkt** — podpunkt 2

Zamień mowę zależną na niezależną.

1. Tata powiedział, że wróci późno. →

Odpowiedź: 1. Tata powiedział: „Wróć późno”.

Rozwiązanie: Dwukropek i cudzysłów.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1

Zapisz wypowiedzi jako dialog.

1. Gdzie jest mój plecak spytał Kuba

2. Brawo zawołała trenerka

Odpowiedź: 1. – Gdzie jest mój plecak? – spytał Kuba.; 2. – Brawo! – zawołała trenerka.

Rozwiązanie: Myślniki.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1

2. **1 pkt** — podpunkt 2

Popraw błędne zdanie: zamień równoważnik na zdanie podrzędne.

1. Wracając ze szkoły, zaczął padać deszcz.

2. Czytając książkę, zgasto światło.

Odpowiedź: 1. np. Gdy wracałem ze szkoły, zaczął padać deszcz.; 2. np. Gdy czytałem książkę, zgasto światło.

Rozwiązanie: Ten sam sens, poprawna budowa.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1

2. **1 pkt** — podpunkt 2

Zasady przyznawania punktów

- Zadania zamknięte: 1 pkt za poprawną odpowiedź; 0 pkt za błędną, za brak odpowiedzi albo za wskazanie więcej niż jednej odpowiedzi.
- Zadania otwarte i z lukami: punkty według kryteriów podanych przy zadaniu. Każdy poprawny sposób rozwiązania jest akceptowany, także inny niż w kluczu.
- Przy poprawnej metodzie i błędzie rachunkowym uczeń traci tylko punkt za wynik końcowy; sam wynik bez wymaganego zapisu obliczeń daje najwyżej punkt za odpowiedź, jeśli kryteria tak stanowią.

Proponowana skala ocen (18 pkt)

18–17 pkt: bardzo dobry · 16–14 pkt: dobry · 13–10 pkt: dostateczny · 9–8 pkt: dopuszczający · 7–0 pkt: niedostateczny

Progi orientacyjne: ok. 90% / 75% / 55% / 40%. Dostosuj je do wewnętrznych zasad oceniania.